

Dosarul nr. 2rac-259/18

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (M. Iftodi)

Instanța de Apel: Curtea de Apel Bălți (I. Grosu, A. Ciobanu și A. Garbuz)

## Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecător  
judecătorii

Maria Ghervas  
Victor Burduh  
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „TRANSELIT”, reprezentată de avocatul Doroftei Roman,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni împotriva Societății pe Acțiuni „Transelit”, intervenienți accesorii Bunescu Petru, Societatea cu Răspundere Limitată „Eugilion” și Societatea cu Răspundere Limitată „Știrbu Auto” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobînzii de întîrziere, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 1 februarie 2018, prin care a fost admis apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, casată hotărârea Judecătoria Edineț, sediul Central din 12 octombrie 2017, fiind emisă o nouă hotărîre,

### c o n s t a t ă :

La 2 februarie 2017, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Transelit”, intervenienți accesorii Bunescu Petru, Societatea cu Răspundere Limitată „Eugilion” și Societatea cu Răspundere Limitată „Știrbu Auto” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobînzii de întîrziere, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor reclamanta a invocat că la 1 februarie 2014 Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni în calitate de asigurător și Societatea cu Răspundere Limitată „Știrbu Auto” în calitate de asigurat au încheiat contractul de asigurare facultativă a autovehiculelor CASCO, fiind emisă polița de asigurare 42C2, nr. 22709111.

La 13 septembrie 2014 a avut loc un accident rutier cu implicarea autovehiculului de model MAN 19372, cu n/î DR AY 060 la volanul căruia se afla Bunescu Petru și autvehiculul DAF FT XF95 430, cu n/î ST AW 301, condus de Leonid Ciobu.

S-a specificat că conform procesului verbal cu privire la contravenție din 16 septembrie 2014, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Bunescu Petru.

La momentul producerii accidentului rutier Bunescu Petru deținea certificatul de asigurare a răspunderii civile auto nr. RCAI-000923357 din 2 iulie 2014, eliberat de Societatea pe Acțiuni „Transelit”, reprezentanța Drochia.

Reclamanta a mai precizat că în baza contractului de asigurare facultativă CASCO a autovehiculului DAF FT XF95 430, cu n/î ST AW 301, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a achitat despăgubirea de asigurare pentru prejudiciul cauzat proprietarului autovehiculului DAF FT XF95 430, cu n/î ST AW 301 Societatea cu Răspundere Limitată „EUGILION”, în sumă de 36170, 19 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 356 din 10 martie 2015.

Ulterior, la 2 februarie 2016 Societatea cu Răspundere „Transelit” a recepționat reclamația nr. 01-3/14-34 cu privire la achitarea sumei în mărime de 36170,19 lei.

Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a mai specificat că pînă la momentul adresării în instanță, pîrîtul nu a expediat răspuns la reclamația adresată și datoria nu a fost stinsă.

Reclamanta consideră că pîrîtul se află în întîrziere ce ține de restituirea sumei de 36170,19 lei, ce constituie despăgubirile de asigurare pentru daunele cauzate și achitate de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, din aceste considerente solicită încasarea de la pîrît și a dobînzii de întîrziere, în sumă de 7339,57 lei, ceea ce constituie dobînda de întîrziere pentru perioada 10 februarie 2016 – 16 ianuarie 2017, ce rezultă din întîrzierea restituirii sumei de 36170,19 lei.

Totodată reclamanta solicită și încasarea penalității, în mărime de 6510,63 lei, pentru perioada 21 iulie 2016 – 16 ianuarie 2017 (180 zile), inclusiv ce rezultă din întîrzierea restituirii sumei de 36170,19 lei, ce constituie despăgubirile de asigurare pentru daunele cauzate achitate de CIA „ASITO”.

Solicită Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni încasarea din contul pîrîtului a despăgubirii de asigurare în sumă totală de 36170,19 lei, dobînda de întîrziere în sumă de 7339, 57 lei, penalitatea în sumă de 6510, 63 lei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 12 octombrie 2017, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni împotriva Societății pe Acțiuni „Transelit”, intervenienți accesorii Bunescu Petru, Societatea cu Răspundere Limitată „Eugilion” și Societatea cu Răspundere Limitată „Știrbu Auto” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobînzii de întîrziere, penalității și a cheltuielilor de judecată.

S-a dispus încasarea din contul Societății pe Acțiuni „TRANSELIT” cu sediul în mun. Edineț, str. 31 august 1989, nr. 31 în beneficiul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, cu sediul în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 108, despăgubirea de asigurare în cuantum de 15579,00 lei și cheltuielile de judecată formate din plata taxei de stat în sumă de 467, 37 lei, În rest pretențiile înaintate de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni au fost respinse, ca neîntemeiate (f.d. 106, 118-124).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 1 februarie 2018, a fost admis apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, casată hotărârea Judecătorei Edineț, sediul Central din 12 octombrie 2017, fiind emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni.

S-a dispus încasarea din contul Societății pe Acțiuni „TRANSELIT” în beneficiul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, suma de 36170,19 lei – cu titlu de despăgubiri de asigurare, 7339,57 lei – cu titlu de dobândă de întârziere și 2305,30 lei – cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest pretențiile au fost respinse (f.d. 157, 158-161).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și incorect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptând o hotărâre neîntemeiată.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2018, s-a dispus încasarea din contul Societății pe Acțiuni „TRANSELIT” în beneficiul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a sumei de 978,97 lei – cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii în instanța de apel (f.d. 181).

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 4 aprilie 2018 Societatea pe Acțiuni „TRANSELIT”, reprezentată de avocatul Doroftei Roman a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârea primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că prin scrisoarea Curții de Apel Bălți din 19 martie 2018, în adresa părților a fost expediată copia deciziei instanței de apel (f.d. 162), fiind recepționată de către recurent la 22 martie 2018 (f.d. 167).

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 4 iunie 2018, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare,

dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența

asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avef, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenta Societatea pe Acțiuni „TRANSELIT”, reprezentată de avocatul Doroftei Roman a criticat decizia Curții de Apel Bălți din 1 februarie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurenteii Societatea pe Acțiuni „TRANSELIT”, reprezentată de avocatul Doroftei Roman nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki

Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „TRANSELIT”, reprezentată de avocatul Doroftei Roman nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „TRANSELIT”, reprezentată de avocatul Doroftei Roman se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,  
judecător

Maria Gervas

judecătorii

Victor Burduh

Iuliana Oprea